

**REPUBLIKA SRBIJA  
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE  
ODELJENJE ZA PRIZNAVANJE I ZAŠTITU SORTI  
POLJOPRIVREDNOG BILJA**

SAMO ZA INTERNU UPOTREBU

**REZULTATI ISPITIVANJA  
SORTI DUVANA TIP BERLEJ I VIRDŽINIJA  
U OGLEDNOM POLJU I LABORATORIJI  
U PERIODU 2005 - 2006. GODINE**

**BEOGRAD, FEBRUAR 2007. GODINE**

## S A D R Ź A J

|                                               | <b>Strana</b> |
|-----------------------------------------------|---------------|
| <b>I MATERIJAL I METODOLOGIJA ISPITIVANJA</b> | <b>3</b>      |
| <b>II REZULTATI ISPITIVANJA SORTI DUVANA</b>  | <b>5</b>      |
| <b>U OGLEDNOM POLJU I LABORATORIJI</b>        |               |

### Tip virdžinija

|         | <u>Registarski broj sorte</u> |   |
|---------|-------------------------------|---|
| Sorta 1 | 9339/01                       | 6 |
| Sorta 2 | 320-03-186/2004-06            | 9 |

### Tip orijentalni

|         |                    |    |
|---------|--------------------|----|
| Sorta 3 | 320-03-390/2005-06 | 12 |
|---------|--------------------|----|

### Prilog 1: Degustaciona analiza duvana

## I MATERIJAL I METODOLOGIJA ISPITIVANJA

U oglednoj mreži sortnih mikroogleda i laboratoriji u periodu 2005-2006.godine završeno je ispitivanje tri sorte duvana, i to dve sorte tipa virdžinija i jedne sorte orijentalnog tipa.

Mikroogledi su obavljani na sledećim lokalitetima:

- za tip virdžinija:

1. Fabrika duvana Vranje (lokalitet Vranje)
2. Poljoprivredna škola Futog (lokaliteti Futog i Beška)
3. Fabrika duvana Niš (lokalitet Đinđuša)
4. Takt (lokaliteti Dokmir i Klanice)

- za orijentalni tip:

1. Fabrika duvana Vranje (lokalitet Vranje)
2. Fabrika duvana Niš (lokaliteti Pirot i Niš)

Hemijsko – tehnološke analize uzoraka duvana obavila je:

1. laboratorija Zavoda za hmelj, sirak i lekovito bilje iz Bačkog Petrovca.

Standardi sa kojima su upoređivane sorte duvana:

- tip virdžinija: Hevesi 9
- orijentalni tip: Prilep 156/1.

Mikroogledi su izvedeni u skladu sa Metodikom o načinu ispitivanja sorti duvana, po planu potpuno slučajnog blok sistema u četiri ponavljanja u poređenju sa odgovarajućim standardom, sa sledećim elementima ogleda:

| Elementi ogleda                     | flue-cured<br>(virdžinija) | orijentalni<br>duvani |
|-------------------------------------|----------------------------|-----------------------|
| Dužina parcele                      | 7 m                        | 5 m                   |
| širina parcele                      | 4,5 m                      | 2,5 m                 |
| površina parcele                    | 31,5 m <sup>2</sup>        | 12,5 m <sup>2</sup>   |
| Broj redova                         | 5                          | 5                     |
| razmak između redova                | 90 cm                      | 50 cm                 |
| razmak u redu                       | 45 cm                      | 10 cm                 |
| broj ponavljanja                    | 4                          | 4                     |
| broj biljaka u redu                 | 15                         | 50                    |
| broj biljaka na parceli             | 75                         | 250                   |
| Zaštitni redovi                     | 24.500                     | 200.000               |
| razmak između blokova (ponavljanja) | 2 reda                     | 2 reda                |
| razmak između blokova (ponavljanja) | 1m                         | 1 m                   |

U toku vegetacije vršena su sledeća zapažanja i merenja:

- datum setve semena u leje,
- datum nicanja,
- datum rasađivanja,
- % uginuća za svaku sortu (po ponavljanjima) i broj eventualnog podsadićivanja,
- visina stabljike sa cvasti i bez cvasti u cm (mereno na 10 biljaka sa jednog ponavljanja),
- datum berbi (prema pristizanju sorti u tehnološku zrelost),
- dužina vegetacionog perioda (od rasađivanja do 50% biljaka u cvetanju).

Na svakom uzorku sorti duvana obavljene su kompletne hemijske analize koje su obuhvatile određivanje sadržaja nikotina, ukupan N, belančevine, rastvorljivih šećera (redukcione materije), sadržaj pepela i pH vrednost.

Za duvane tipa virdžinija urađena je i organoleptička ocena (miris, boja, prezrelost, pegavost lista).

Takođe su određeni i fizički parametri kvaliteta lista duvana koji su obuhvatali: dužinu i širinu lista, % lisnih rebara (nervatura lista), debljinu lista, specifičnu masu (površinska masa) i voluminoznost lista (zapreminska masa).

Degustaciona analiza duvana obavljena je u Fabrici duvana Niš (Prilog 1).

Rezultati ispitivanja po lokalitetima i godinama ispitivanja prikazani su u tabelama od 1–6 u kojima je svaka ispitivana sorta duvana upoređena sa odgovarajućim standardom.

Za sva proizvodna i hemijsko-tehnološka svojstva izračunata je aritmetička sredina.

#### DEŠIFRACIJA SORTI DUVANA ISPITIVANIH U PERIODU 2005-2006.

| Šifra              | Broj prijave i datum              | Oznaka pod kojom jesorta prijavljena | Vlasnik sorte/ semenska kuća                                           | Podnosilac zahteva/oplemenjivači                | Predlog komisije                      |
|--------------------|-----------------------------------|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Virdžinija</b>  |                                   |                                      |                                                                        |                                                 |                                       |
| 1                  | 9339/01<br>30.03.2001.            | <b>VJ 18</b>                         | Dohanykutato Es<br>Minosegfejlesztő Intezet,<br>Debrecen, Magyarország | Copex, Kosančić Ivana 10<br>21000 Novi Sad      | priznaje se<br>kao sorta VJ<br>18     |
| 2                  | 320-03-186/2004-06<br>27.01.2004. | <b>NC 102</b>                        | Profigen do Brasil Ltda.                                               | Takt,<br>Žitomislička 44/2,<br>11000 Beograd    | -                                     |
| <b>Orijentalni</b> |                                   |                                      |                                                                        |                                                 |                                       |
| 3                  | 320-09-390/2005-06<br>14.02.2005. | <b>Prilep 23</b>                     | Institut za tutun, Prilep<br>BJR Makedonija                            | Dimon d.o.o<br>Kopitareva Gradina 3,<br>Beograd | priznaje se<br>kao sorta<br>Prilep 23 |